

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 L.
" četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moramo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 57

V Gorici, v soboto 18. julija 1925.

Leto VIII.

Neurankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prej. List izdaja kon-
sorcijski

«GORIŠKE STRAŽE»
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzut-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
— (prej Scuole). —

Narodnim manjšinam pravico!

Gospodarske, kulturne in socialne razmere današnje dobe družijo vedno tesneje celokupno človeštvo. Vedno jasneje se kaže, da je prospeh posameznih narodov, dežel in držav odvisen od medsebojnih stikov, od medsebojnega sožitja. V vsem človeštvu se dan za dnem krepkeje javlja zavest, da je sosed navezan na sosed, da je dobrobit lastne države in lastnega naroda odvisna od napredka in blagostanja celokupnosti. Zdi se tedaj, kakor da bi bili nastopili zlati časi za kako megleno mednarodnost. Toda ravno nasprotno! Življenjske prilike in napredki tehniške vede mečejo sicer človeka z dozda neznanu naglico iz enega dela sveta v drugega in povzročajo nekako trajno preseljenost, da se mora sprejeti in mednarodnosti pa kljub temu nima ugodnih zvezd. V vseh ljudstvih in narodih se vedno bolj vziga narodna zavest, boj za ohranitev narodne samobitnosti postaja vedno bolj odločen, smotren in neupogljiv. Ta boj nosi v sebi brezdvomno najnevarnejše netivo za krvave spore, zato je opaziti povsod stremljenje, da bi se omilil. Imamo že celo vrsto mednarodnih in meddržavnih ustanov, ki imajo nalogo, odstraniti nevarnosti, katere so v zvezi z narodnostnimi spori.

Posebno pereče in kočljivo pri tem vprašanju je vprašanje narodnih manjšin. Ustvariti take državne meje in razdeliti zemljo tako, da bi vsak narod živel v svoji lastni luži, je težko in pri sedanjem valovanju ljudstev nemogoče. Božje in naravne pravice pa zahtevajo, da se vsak narod svobodno razvija, da živi svoje lastno, samosvojestveno življenje. To pa navadno ne prija narodu, ki ima v svojih državnih mejah vključene drugorodne manjšine. Naravno, da na-

stajajo radi tega spori in da ogroža marsikje vprašanje narodnih manjšin državni in svetovni mir. »Udruženje društev za zvezo narodov«, ki ima namen, da ustvari podlago za mirno sožitje narodov in odstrani nevarnosti, ki se porajajo neprestano, je imelo nedavno svoje zborovanje v Varšavi. Zastopani so bili skoro vsi narodi. Na tem zborovanju se je sklenilo, da se mora skleniti in mednarodno priznati zakonik, ki določa in daje narodnim manjšinam njihove pravice. Narodne manjšine ne smejo biti odvisne od dobre ali slabe volje kake vlade. Njihova usoda ne sme biti izročena kakemu nasilnemu režimu, ki zanika njihov obstoj. Položaj narodnih manjšin naj bo urejen na podlagi mednarodnega zakona. Prepričati se mora, da bi se vrgel jezik narodne manjšine iz uradov in šol ter onemogočil njen svobodni razvoj in razmah. Narodna manjšina naj dobi od vseh držav sprejet in potrjen zakonik svojih pravic. Njeno življenje, vdejstvo, vanje in napredovanje bodi zgrajeno na neporušnem fundamentu pisanih pravic. Udarimo temelje po zakonih zagotovljeni svobodi narodnih manjšin, tako se glasi klic »Udruženja društev za zvezo narodov«.

Lep je ta klic, bodreč je ta sklop, toda ne varajmo se: predno bo dobil meso in kri bo poteklo še mnogo vode po Soči. Veliki narodi so še veliko preveč prežeti od imperialističnih, oblastiteljskih nagonov, da bi bili sprejemljivi za take spravljive in človekoljubne besede. Še le ko bo prekvasila narode prava demokratična misel in se bodo medsebojno spoštovali, takrat bo začelo zoreti naše upanje. Sedaj pa zasenčujejo solnce še črni gavrani in kralj Matjaž še trdno spi.

Kaj se godi po svetu?

Znano je, da je bila svoj čas proti bivšemu načelniku vse državne policije generalu De Bonu vložena tožba, češ da je zagrešil različne politične zločine in da je med drugim vpleten tudi v umor poslanca Matteottija. Vršila se je proti njemu razprava pred senatom, ki je generala oprostil, ker da ni dovolj dokazov za njegovo krivdo.

Proglas opozicije.

Vsem je še v spominu, kako je ubežal radi te rabsodbe v tujino glavni urednik popolarskega dnevnika »Il Popolo« dr. Josip Donati, ki je bil vložil tožbo proti generalu De Bonu.

Te dni je pa celokupna opozicija izdala proglas na italijansko javnost, kjer obnavlja svoje obtožbe proti vladi in generalu De Bonu. Proglas so priobčili skoro vsi italijanski časniki v celoti. Razposlan je bil tudi vsem senatorjem in poslancem. Ker je spomenica zgodovinski dokument velike važnosti, mora »Goriška Straža« o njem obvestiti svoje čitatelje. Žal ni mnogo prostora, da bi spomenico objavili v celoti in se moramo omejiti na glavne obrise.

»Dne 3. januarja tega leta« — pravi spomenica — »je ministrski predsednik pozval poslance opozicije, naj vložijo proti njemu tožbo in povedo jasno pred parlamentom, česa ga obdolžujejo. Taka obtožba — poudarja proglas — bi ne imela nobenega pomena, zakaj parlamentarna večina je

slepo orodje v rokah ministrskega predsednika in bi brez pomisleka glasovala v njegov prilog ter ga oprostila. Sicer je pa ministrski predsednik sam priznal 3. januarja tega leta, da jemlje na svojo osebo »politično, zgodovinsko in moralno odgovornost za vse, kar se je zgodilo.«

Nasilstva proti poslancem.

Kdo je odgovoren za vse zločine, je torej danes jasno in italijansko ljudstvo je že izreklo o tem svojo sodbo. Gre le za to, da se ugotovijo odgovornosti posameznih oseb.

Ko je bil poslanec Cesare Forni napaden v Milanu, tako da bi bil kmalu obležal mrtev, je bil označen za organizatorja napada Cesare Rossi in državni pravdnik je zahteval, naj se izroči sodišču tudi poslanec Franc Giunta. Ta zahteva je bila odbita in državni pravdnik, ki je obtožil Giunto, je bil kaznovan. Zakaj? Morda radi tega, ker je Cesare Rossi, ki je priznava odkrito svojo vdeležbo pri zločinu, obenem poudaril, da se je začel pečati s stvarjo »po kratkem razgovoru, ki ga je imel z Njegovo Ekszellenco ministrskim predsednikom.«

Preiskovalni sodnik iz Torina je izdal odlok, naj se vsi spisi položijo v arhiv in tako je vse zaspalo. Sodni dvor senata bi bil lahko zahteval kljub temu spise, pa tega ni storil. In vendar so se vdeležili napada na Forni Dumini in Volpi, isti osebi, ki sta obdolženi umora Matteottija.

Ludovik Perrone.

Razen poslanca Forni je bil napaden tudi opozicionalni poslanec Ivan Amendola, in sicer ob belem dnevu na obljudenih cestah v Rimu. Napad je vodil fašist Ludvik Perrone, ki je svoje dejanje priznal v nekem pismu na svojega prijatelja Vagliasindija.

Najvažnejši del pisma se glasi: »... okoli 20. decembra me je vprašal konzul Mario Candelozzi, ali bi se želel priključiti kazenskem pohodu proti neki osebi, ki ovira s svojim delom politiko vlade.

Ko sem sprejel ponudbo, sem zvedel, da je bila tista oseba poslanec Amendola, ki ga je treba preteptati.

Stvar me je presunila, toda prepričan sem se osebno, da je hotel tudi Njegova Ekszellenca Mussolini, da bi se tako naredilo. Sledili so razgovori z generalom De Bono, ki je določno ukazal, naj se poslanec Amendola le pretepe. In tudi ko bi se branil in rabil proti nam orožje, bi mi ne smeli ga rabiti, pričakujoč da nas lahko tudi usmrti.«

»Tri dni smo zasledovali poslanca Amendolo in opazovali njegove navede. Ugotovili smo, da ga je mogoče napasti le ob belem dnevu sredi obljudene ceste. Dne 24. decembra zvečer smo torej javili, da je napad nemogoč. Rekli so nam, da smo nespособni, da je treba stvar na vsak način izpeljati in da nas bodo v nasprotnem slučaju nadomestili z drugimi.«

Tako je prišlo 26. decembra do znanega napada na poslanca Amendolo.

Po zločinu so se vršili sestanki z načelnikom vse državne policije generalom De Bono in zabrisali so se sporazumno vsi sledovi zločina.

Stvar je tako utihnila.

Sodni dvor senata ni hotel o tem zanimivem priznanju Perroneja nič razpravljati, češ da je pismo le kopija in zato nezanesljivo. In vendar je priča Vagliasindi stavljal predlog, da predloži spise v izvorniku. Zraven tega je bilo sodnemu dvoru tudi dobro znano, da je Cesare Rossi podal izjavo proti De Bonu, kjer mu je očital: »Napad na poslanca Amendolo si organiziral ti na ukaz predsednika.«

Kovček in torba Duminijeva.

Najtežja obtožba proti generalu De Bonu je bila ta, da je vpleten v umor Matteottija, češ da je dal potuho morilec. Glavni morilec je znani Amerigo Dumini, ki je bil par dni po krvavem umoru aretiran v Rimu. Pri njem je našel policijski komisar Jantaffi kovček in torbo, v kateri so bili gotovo zanimivi predmeti.

»Dognano je, — pravi spomenica — da je De Bono zahteval kovček in torbo Duminija zase, četudi bi jo bil moral držati izključno komisar Jantaffi ter jo skrbno in ljubosumno čuvati.« V uradu generala De Bona sta bila kovček in torba protipostavno, in sicer siloma odprta in preiskana. »Ugotovljeno je nadalje, da si je dal general De Bono izročiti in ni več vrnil svežnja zapiskov, ki jih je bil pozabil Dumini v tiskovnem uradu na notranjem ministrstvu.

Sodni dvor senata je pozabil, da so vsa ta dejanja kazniva po 202. členu kazenskega zakonika.«

Zaplenjena pisma iz ječe.

Morilec Dumini je v zaporu pisal pisma in jih tajno spravljajl čez jetniško zidovje. Ravnateljstvo zaporov je prestriglo dve pismi, naslovljeni na tedanjega podministra Finzija. Morilec Dumini pravi v teh pismih, da mu je glavni ravnatelj policije De Bono svetoval, naj svoj zločin vztrajno taj,

češ da bo De Bono že znal rešiti fašizem. To se je zgodilo isti večer, ko je policija aretirala Duminija. Nov dokaz, da je general De Bono dajal zločincem potuho in jim pomagal.

Dumini toži v svojem pismu: »Vidim, da so me vsi pustili na cedilu, posebno pa oni, za katere sem žrtvoval vse. Torej se bom branil in, če je treba, obtoževal. Kakor vidite, Ekszellenca, sem prisiljen se resno braniti, uporabiti dokumente ter se poslužiti mojega spomina, ki je dober. Nisem še nikogar obdolžil, nikogar iz Viminala (notranjega ministrstva) in nikogar iz palače Chigi (zunanje ministrstvo).«

Pozneje so prestrigli Duminiju še druga pisma, v katerih ponavlja svoje grožnje in govori o obljubah, ki jih je prejel od moža iz Viminala in moža iz palače Chigi.

Zanimiv razgovor.

General De Bono je v svojo obrambo predložil senatu spomenico, v kateri pripoveduje nastopno zanimivo dogodbo.

Dne 12. junija 1924. sta hotela Cesare Rossi in Marinelli, ki sta sedaj v ječi radi Matteottijevega umora, govoriti ob 11. uri zvečer z generalom De Bonom, ki ju je sprejel. Prisoten je bil tudi podminister Finzi.

Razvil se je med njimi nastopni razgovor:

Rossi: Torej hočete res aretirati Duminija in tovariše?

De Bono: Zakaj ne?

Rossi: Aretirajte jih za šalo.. Držite jih par dni v zaporu, nato spustite jih na svobodo.

De Bono: Zakaj?

Rossi: Sicer bodo govorili in povedali, da je on vse ukazal.

De Bono: Kdo je ta on?

Rossi in Marinelli: Predsednik.

Finzi in De Bono sta planila na noge.

»Rossi je vztrajal pri svojem in Marinelli je izjavil, da je zvedel od Rossija, da se hoče predsednik osvoboditi Matteottija, kar je napravilo na Marinellija močan vtis. Zato se je podal k njegovi Ekszellenci Mussoliniju in ga vprašal, ali se mu zdi morda primerno ustanoviti nekako Čeko, ki bi nadzorovala in držala na uzdi nasprotnike in kateri bi načeloval Dumini. Predsednik je kakor trdi Marinelli nato pristal.«

»Nato sem telefoniral predsedniku,« piše De Bono, »ter mu rekel le to: vzlej so tebe na piko. Mussolini je ogorčen zavpil: mevže, mi hočejo nekaj izsiliti.«

Kaj je pričal Finzi.

Slične stvari je priznal baie pri sodnji tudi podminister Finzi, ki je rekel med drugim:

»Nekaj dni pozneje se je predsednik v palači Chigi ostro pritoževal proti drznemu opozicionalnemu govoru poslanca Matteottija ter je namignil, da hoče isti poslanec v nekaj dneh obnoviti napad proti vladi in stranki.

Marinelli in Rossi sta spoznala iz teh očitani, da ima predsednik trdno voljo otežkočiti socialističnemu in kakemu drugemu poslancu obstanek.«

Zaključek spomenice opozicialnih poslancev.

»Iz tega sledi,« — pravi spomenica — »da je zločinsko delovanje vlade, ki smo ga opisali, bilo izvršeno po pravi zločinski družbi (Čeka). Iste osebe so povsod ukazovale, pripravljale in izvrševale zločine. Ista vez jih družijo pred zločinom in jih drži skupaj po zločinu.

Razprava pred Najvišjim sodnim dvorom (senata) je dokazala, da so pod zaščito načelnika vlade možje njegovega zaupanja organizirali zločine proti poslancem, da bi jih kaznovali radi njihove opozicije vladi.

Opozicija poudarja, da zahteve pravice ne morejo nikdar zastarati! Italijansko ljudstvo se bo v bodočnosti teh svojih pravic v polni meri poslužilo.

Da se ta bodočnost prej približa, bo opozicija delala z vsemi sredstvi, s katerimi bo mogla razpolagati, nesla bo boj na vsa polja, ki se ji bodo zdela primerna, da zmagajo čim prej načela svobode in pravičnosti.

Tako se glasi približno vsebina spomenice, ki jo priobčujemo brez pripombe.

DNEVNE VESTI.

Za vojne oškodovance.

Društvo vojnih oškodovancev in invalidov je izdalo sledeče obvestilo: »Deželna delegacija Društva vojnih oškodovancev in invalidov opozarja družine padlih in pogrešanih iz bivše avstro-ogrske armade, da je rok za vlaganje novih prošelj za pokojnine podaljšan do 1. oktobra 1925. Prošnjam naj se priloži mrtvaški list ali uradno potrdilo, da je pogrešan. Ta dokument izda občina, kjer je imel prizadeti svoje zadnje bivališče.«

Kdor je zamudil doseganje roke naj ne zamudi vsaj zgoraj navedenega.

Osebnosti.

Naš rojak g. Marij Šimenc, operni tenor v Zagrebu, je dospel v Gorico, kjer ostane nekaj dni. Od tu odpotuje za nekaj časa na oddih v Rogaško Slatino. Od tam se vrne zopet v Gorico ter bo napravil poučno potovanje po glavnih mestih Italije. Odličnemu rojaku, ki si je s svojo pevsko umetnostjo priboril že splošno priznanje v Jugoslaviji, želimo prijetno bivanje na domačih tleh. Sloves njegovega dela in imena naj bo tudi nam Primorcem v prijetno uteho: imamo ljudi, s katerimi se lahko postavimo pred svetovno javnostjo. — Pred par dnevi se je mudil v našem mestu češkoslovaški pesnik g. Artur Černik. G. Černik je urednik ugledne revije »Pasma«, ki izhaja v Brnu, ter zastopa najmodernejšo smer v češkem lepšlovju. Stopil je v stike tudi s tukajšnjim futurističnim pisateljem g. Sofronijem Pocarinijem, ki mu je razotlačil stanje najmodernejše italijanske literature.

Dijaški zavod »Alojzijevišče« v Gorici.

Odbor »Alojzijevišča« v Gorici sporoča javnosti, da bo s prihodnjim šolskim letom sprejel proti plačilu:

1) dijake, ki želijo obiskovati goriške srednje šole;

2) učence, ki bi se hoteli pripraviti za sprejemni izpit v I. razred tukajšnjih srednjih šol z italijanskim učnim jezikom (gimnazije, realke, učiteljska in komplementarne šole, ki traja 3 leta in pripravljajo dijake za sprejem na dvoletno trgovsko šolo).

Neobjavljen dokument iz politične prošlosti Primorske.

(Dalje.)

Trgovska in obrtna zbornica v Gorici voli dva poslance. Pri tej volitvi odloča edino in edino le mesto Gorica tako, da to mesto zastopajo prav za prav štirje poslanci. V tem mestu pa prebiva vsega 21.825 duš, od katerih je 14.860 Furlanov in Italijanov, 1497 Nemcev, 95 inorodcev, ostali so Slovenci t. j. 5.373, to je obila četrtina skupnega števila. Tudi tukaj je število 3567 navedeno v repertoriju zgrešeno na škodo istinitemu razmerju po vplivu mestnega uradništva pri štetju.

Premoče deželnega zastopstva tiči torej ne v mestu Gorica, ampak v 14.860 Furlanov in Italijanov, ki ondi prebivajo in vladajo nad ostalimi 205.448 Furlani in Slovenci.

Po narodnosti zastopa torej 76.514 Furlanov in Italijanov, 2195 Nemcev in 133 inojezičnikov, vsega 78.842 preb. 11 posl., ostalih 141.466 prebivavcev pa 10 poslancev. Poudarjati

V ta namen bomo tudi prihodnje šolsko leto otvorili v zavodu V. razred ljudske šole, v katerem se bodo gojili predvsem oni predmeti, ki pridejo v poštev pri sprejemnem izpitu. V ta V. razred, oziroma pripravnico, ki ima pravico javnosti, bodo sprejeti samo oni učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred ljudske šole in ki bodo stanovali v zavodu; eksternistov ne bomo sprejeli.

Prošnji za sprejem v zavod je treba priložiti sledeče listine:

1. krstni list (kolkovan);
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. spričevalo o cepljenju koz (na nekolkovanem papirju);
4. spričevalo dušnega pastirja o nravnem vedenju prosilca.

Gojenci preteklega šolskega leta, ki želijo biti zopet sprejeti v zavod, naj vložijo samo prošnjo brez prilog.

Rok za vlaganje prošelj traja do 31. avgusta t. l. — Prošnje naj se pošiljajo na naslov:

ODBOR »ALOJZIJEVERIŠČA«,
Gorica, Via Ponte Isonzo 3.

Uspehi v Slov. Sirotišču.

V minulem šolskem letu je bilo v zavodu 62 gojencev in gojenk. Vsi so dovršili šolo z dobrim uspehom razen 5 dečkov, ki bodo pa v oktobru izpit ponavljali. Izmed dečkov so se štirje oglašili k izpitu za prvi gimn. razred. Trije so prestali izpit s prav dobrim uspehom, le eden bo moral ponavljati v oktobru iz italijanščine. Izmed deklic se je ena oglašila k izpitu za žensko učiteljsko v Gorici in ga je napravila s prav dobrim uspehom.

To kratko poročilce zadostuje, da si občinstvo predoči, koliko ogromnega dela je Slovensko sirotišče izvršilo v minulem šolskem letu s skromnimi sredstvi, ki so na razpolago; razvidna pa je tudi velika naloga tega zavoda za bodočnost.

Pozor!

Tajništvo Kmetstvo-delavske zveze v Gorici opozarja vse prizadete, da je pripravljeno napraviti svojim članom prošnje za 70% predujm na račun terjatev nasproti bivši Avstro-Ogrski. Prinesite s seboj v tajništvo, via Mameli 5. l., vse potrebne dokumente.

je treba, da je pri ljudski štetvi po slovenskih političnih okrajih odpadla napoved narodnosti v Sežanskem pri 249 prebivavcih na 28.200, v Tolminskem pri 111 na 37.003 in v Goriški okolici pri 590 na 63.876 — dočim v političnem okraju Gradišče pri 3.830 na 69.300 in v mestu Gorica pri 1806 na 21.825. Z gotovostjo se smeta gorjenji števili zaokrožili tako, da zastopa 140.000 Slovencev le 10, dočim 80.000 Furlanov, Italijanov, Nemcev in inorodcev pa 11 poslancev, mesto dosledno 14 proti 8. Ti števili kažeta pravo razmerje prebivavstva ne le po jeziku, marveč tudi po naravnih moči, gospodarskem pomenu in zgodovinskem razvoju.

Zadnja trditev zdela bi se na prvi pogled smela, saj se toliko in tolikokrat po uradih in izven uradov propoveduje nasprotno.

No, pozablja se pogledati na zemljepisno lego kronovine, nje prirodne dele in neče se sklepati iz preteklosti na bodočnost. Prezira se popolnoma, da od 76.514 navedenih Italijanov, niti ni tretjina teh, ampak je najmanj 54.700 Furlanov po značaju, jeziku in zgodovinskem razvoju popolnoma

Pogreša se

od nedelje od 9. ure zvečer Devetak Danilo, star 17 let in pol, doma iz Sovodnj, Mladenič je bil zaposlen kot vajenec pri sedlarskem mostru Butkoviču v Gabrijah pri Mirnu. Iz gotovih vzrokov je mladenič pobegnil od gospodarja neznano kam. Bajje so ga videli še v pondeljek zjutraj v Gorici. Oblečen je v rjavkasto delavno obleko, je srednje velikosti in okroglega obraza. Kdor bi o niem kaj vedel, naj sporoči očetu Devetaku Antonu, Sovodnje št. 24.

Nova drama.

V nedeljo 19. t. m. ob 7. uri zvečer bomo imeli priliko videti na solkanskem odru najnovejšo Bevkovo dramo v 3. slikah »Smrtna poteza«. Igrali so jo prvič v Ajdovščini. Del čistega dobička od predstave gre v prid »Zelenemu križu«.

Kongres za proučavanje vzhodnega bogoslovja.

Bolj veličasten je še ta kongres kot so si ga prireditelji zamislili. Nad 300 gostov pravoslavnih in katoliških znanstvenikov se z vso živahnostjo vdeležuje razprav v veliki Unionski dvorani. Prišli so celo iz daljnega Carigrada, iz Rima in od drugod na to zborovanje, ki ni za nas Slovence le verskega pomena, ampak ima veliko važnost tudi za naš daljni kulturni in politični razvoj.

Koliko jih še čaka zedinjenja?

Veliko, veliko je še naših bratov, ki so ločeni od prave Cerkve in se še priznavajo k pravoslavju. Na vzhodu med Slovani je 152 in pol milijona pravoslavnih in shizmatičnih, katoliških pa le 7 in pol milijona. Prvih 95,1 odstotka, drugih še ne 5 odstotkov. Ogromno polje, ki čaka sejalcev!

Dva Jeruzalema.

Do danes smo poznali le enega. Seveda, a v tem enem tičita dva. Židje in Arabci v Palestini se gledajo kot pes in mačka. Zato je angleški komisar v Sveti deželi določil v Jeruzalemu in v Jafi, pristaniškem mestu Svete dežele, da bo mestna uprava deljena. Oba magistrata bosta popolnoma ločena in neodvisna drug od drugega. Židom tudi to ni prav.

Severni medved sredi mesta.

V nemško pristanišče Hamburg je pripeljala neka ladja veliko množino divjih zveri za menažerijo. Vmes je bil tudi velik severni medved. Ko se mu ni več zljubilo gledati in čakati na krovu, jo kosmatinec popiha lepo v mesto. Tu se spreha: seveda si lahko mislimo kakšen strah je obhajal mestno gospodo, ko so videli severnjaka na promenadi. Ko so začeli oboroženi krotilci medveda preganjati, se vrže ta v morje in kaže renče svoje zobe. Šele ko so ga z ladijami obkolili se je severni velikan udal v svojo usodo in mirno odšapal v svojo kletko.

različnih od onih. Pozablja se, da je bilo v repertoriju za ljudsko štetje 1880 še razločno šteto 52.567 Furlanov poleg 20.858 Italijanov, 129.857 Slovencev in 2659 Nemcev. Neče se videti, da je teh 54.700 Furlanov večina kolonov, malih zemljedelcev in ribičev, razdeljenih in odvisnih od italijanskih in inorodnih priseljenih veleposestnikov.

Furlanska nižina političnega okraja gradiščanskega tvori eno zemljepisno skupino, eno narodopisno skupino, eno gospodarsko skupino. Ločena je po prirodnih mejah po Trziškem močvirju, obronku Krasa, Soči in obronku Brd od slovenske skupine.

Ločena je gospodarski in odkazana na zvezo s Trstom in Italijo in uprav značilno oklepa to gospodarsko skupino železniški tir južna železnice ob njeni meji od Trziča do Krmina. Prvi pridelek furlanske nižine je od poljedelstva in ribištva. Le ob robu furlanske nižine so nastala trgovska središča v rokah priseljenih Italijanov in inorodcev, vsled dotika narodnostne in prirodne meje z Brdi v Kriminu, s Krasom v Gradišču in Trziču.

Lepa sleparija.

V Siciliji so odkrila oblastva velikanško goljufijo. 150 višjih uradnikov je sleparilo v škodo ministrstvu javnih del. Pri tem so zaslužili čedno svoto 10 milijonov lir. Pa se bodo morali kljub temu zadovoljiti z ričetom za štirimi zidovi.

Miljarder zaspal.

Iz Amerike poročajo, da je največji bogataš na svetu Morgan zaspal vsled spalne bolezni. Spi že več tednov in ga morajo umetno hraniti. Pa mu bržčas vsi kupi dolarjev ne bodo nič pomagali.

Preganjani učenjak.

Vseučilišni profesor Gaetano Salvemini, zgodovinar svetovnega glasu, je bil obdolžen, da je skrivaj pisal v nek tajej protidržaven list. Zdaj so ga začasno izpustili iz zaporov in pridno zbirajo gradivo, da bi slovečega učenjaka, ki je že tudi odločno nastopil za pravice narodnih manjšin, obsodili in strogo kaznovali.

Kdo je večji tepec?

Tekmovalca bosta en Anglež in en Amerikanec. Toda ne v kaki pametni reči, ampak kdo bo nasprotnika potolkel v kajenju. Oba tekmovalca imata že več kot šest križev na hrbtu. Anglež pokadi dnevno 15 cigar, Amerikanec pa kar 25. Zdaj bosta to število podvojila. Res je: starim ljudem gre na otročje.

Pijejo na medvedovo kožo.

V krasnem bogataškem kopališču v Nici so se zbrali ruski caristi (stari plemiči, ki hočejo, da se vrne v Rusijo zopet doba carjev) in pretresali, kdo je postavni naslednik umorjenega carja. Dva se potegujeta za to. Veliki knez Ciril in Nikolaj. Nobeden noče odnehati. Prvega so skušali prepričati, da je prav, če se odpove svoji kandidaturi. »Bodoči car« pa se ni udal. In tako delajo monarhisti še naprej račune brez krčmarja, v Rusiji se jim pa smejejo.

Za koliko so se radičevci prodali.

Pašič je na podlagi sporazuma določil radičevcem ta-le ministrstva: Pavle Radič dobi ministrstvo agrarne reforme, dr. Nikić šume in rude, dr. Krajač trgovino in industrijo, dr. Šuperina pošte in brzojav. Poleg teh stolčkov dobe še tri podtajniška mesta in sicer: Samuel Kocijan (ni poslanec) v finančnem ministrstvu, prof. Pasarić v ministrstvu prosvete in dr. Basariček v ministrstvu za socialno politiko. Radikali imajo pa 14 ministrstev.

Opozorjamo

naše čitatelje, da bomo v naslednji številki objavili ob znanega slovstvenika napisan članek ob smrti č. g. Miklavža Sedeja. V njem bo tudi priobčena krasna pesem novomašniku Sedeju, ki jo je spesnil naš veliki pesnik Simon Gregorčič in še ni nikjer objavljena.

Slovenska starodavna imena Krimin, Gradišče in Trzič najbolj označujejo nastanek, razvoj in pomen teh mestec. Izvozišča in skladišča so kmečke Furlanske nižine in bližnjih slovenskih Brd in Krasa, narasla vsled politične premoči in vladne organizacije. Opisana narodopisna, zemljepisna in gospodarska skupina obsega politično glavarstvo Gradišče, izključivši slovenski občini na Krasu Devin s 948 in Doberdob s 601 prebivavci, slovenske občine v Brdih, Medano s 922, Biljano s-1268 in Dolenje z 2698 prebivavci, vsega 6431 in vključivši furlansko občino Ločnik izpod Goriškega glavarstva s 2105 — skupaj s 64.980 prebivavci.

Drugo zemljepisno in gospodarsko skupino tvori okraj Goriški in Tolminski in mesto Gorica, prištevši gorji rečene občine iz Brd s 4888 prebivavci in odštevši 2105 prebivavcev Ločnika šteje 125.487 prebivavcev. Ta zemljepisna skupina obsega Brda, Gore, Soško, Idrijsko in Vipavsko dolino. Po narodnosti je od skupnega števila le 14.860 Furlanov in Italijanov združenih v eni točki v Gorici.

Ne mara milosti.

V Berlinu so obsodili nekega morilca na smrt. Pozneje pa so ga pomilostili v dosmrtno ječo. Obsojenec pa se z vsemi štiri brani sprejeti to milost in zahteva, da ga obesijo. Vložil je tudi ugovor, a ne bo nič pomagalo.

Prosvetna zveza.

Gospodinjski tečaj v Gorici se začne dne 23. avgusta in traja do 20. septembra. Prošnje je treba vložiti do 5. avgusta. Pogoji so razvidni iz okrožnic, poslanih našim društvom.

Fantovsko romanje priredimo dne 16. avgusta na Marijino Celje pri Kanalu. Udeleženci, ki hočejo kosila, naj se pisмено javijo tajništvu do 10. avgusta.

Dekliško romanje se bo vršilo dne 13. septembra na Sv. goro pri Gorici.

»Naš čolnič« izide drugi teden.

Mestne novice.

* Oglejte si našo umetnost!

Ljubitelji umetnosti se opozarjajo, da naj si ogledajo vrsto slik, večino-

ma pokrajinskih motivov, katere razstavlja prof. Franjo Kopač v Nar. knjigarni in v izložbi g. Breščaka, Via Carducci v Gorici.

Goriški godbeni krožek

naznanja vsem podpornim članom in onim, ki se žele udeležiti romanja na Barbano, da se bo isto vršilo dne 23. avgusta. Do sedaj se je priglasilo lepo število podpornih članov, ki pa vsak dan narašča. Ravnateljstvo železnice v Trstu je dovolilo krožku kakor tudi vsem podpornim članom, ki bodo imeli izkaznico 30% popust na železnici in ob enem da na razpolago poseben vlak. Urnik bo določilo ravnateljstvo železnice, ki pa bo pravčasno objavljen. Da se je izbral 23. in ne 15. avgust, je vzrok ta, da je 15. avgust (na vel. šmaren) v Barbani kakor tudi v Gradežu zelo velika gneča ter parnikov ni ta dan na razpolago. Pristopnica za podporne člane stane 10 lir. Kdor nima izkaznice, bo moral plačati celo vožnjo in nima pravice do 30% popusta. Pristopnica se lahko plača na dan romanja. Naslov godb. krožka je: Goriški godbeni krožek, via Favetti 22, Gorica.

GOSPODARSTVO.**Pozor davkoplačevalci!**

V našem listu smo že ponovno opozorili davkoplačevalce, da smejo vsako drugo leto od 1. maja do 31. julija obnoviti davčne napovedi za dohodninski davek na premoženje in zemljiški dohodninski davek. Ker pa nas izkustvo uči, da se taki opomini večkrat prezrejo, opozarjamo še enkrat:

Rok za popravilo starih napovedi dohodninskega davka (ricchezza mobile), oziroma davka iz zemljiškega dohodka (redditi agrari) poteče 31. julija 1925.

Konec tega meseca poteče rok, tekom katerega se zamore prositi popravek (rettifica) dohodkov trgovcev, krčmarjev (kategorija B) in izvrševalcev prostih poklicev (kategorija C), ter spremeniti napoved zemljiških dohodkov. Davkoplačevalci naj napravijo popravilo v onih slučajih, v katerih je obdačenje resnično previsoko, ker ima davkarja pravico izvršiti protipopravo (controtiffica) dohodkov naznanjenih po davkoplačevalcu. Tiskovine za to se dobijo pri dotičnem davčnem oblastvu ali županstvu. Tajništvo Km. del. zveze je pripravljeno iti strankam na roko ter jim pomagati z nasveti glede poprave napovedi. Potrebno pa je, da prizadejati prinesejo s seboj *zadnje* »Cartella dei pagamenti«, iz katere je razviden prejšnji obdavčljiv dohodek (reddito imponibile), ker drugače ni mogoče sestaviti nove napovedi.

Tajništvo K. D. Z.

Do šestega avgusta 1925.

V »Gor. Straži« smo že poročali, da bo finančni minister izplačeval 70% predujme na račun terjatev nasproti bivši Avstro-Ogrski, ki izvira iz rednih in nerednih rekvizicij.

Ker se ta rok vedno bolj bliža, opozarjamo vojne oškodovance še enkrat na te predujme.

Kdo ima pravico do teh predujmov?

Predujmi se bodo izplačevali samo za škodo, ki je enaka vojni škodi. Za terjatve, ki so se morale prijaviti tržaški prefekturi n. pr. za vojaške podpore, pokojnine itd. se ne bodo plačevali predujmi.

Pravico do 70% predujma ima vsak vojni oškodovanec, če je prijavil svojo terjatve nasproti Avstriji.

Kdo bo napravil prošnjo za predujmo?

Vojni oškodovanec, ki je dobil že izplačano vojno odškodnino ne bo seveda napravil prošnje za predujmo. Ravno tako ne bo zaprosil 70% predujma vojni oškodovanec, ki je že sklenil konkordat, oziroma če mu je bila že priznana vojna odškodnina po takozvanih sentenci: sodnem sklepu.

70% predujmo naj zaprosijo vsi vojni oškodovanci, ki niso še sklenili vojno - odškodninskega konkordata, ali pa če jim ni bila še priznana vojna

odškodnina po pravomočnem sodnem sklepu.

Kje in kako boš zaprosil za predujmo?

Prošnjo lahko napraviš pisмено ali pa ustmeno. Če jo napraviš ustmeno, zahtevaj od urada potrdilo, da si zaprosil predujmo. Prošnjo za predujmo napraviš pri davčnem uradu, pri katerem si vložil tudi prijavo terjatev radi rednih in nerednih rekvizicij nasproti Avstriji do 24. aprila 1925.

Kaj se godi s temi zadnjimi vojnimi oškodovanci?

Finančna intendantca pošilja vojnimi oškodovancem, ki niso sklenili še konkordata, oziroma sentenc odloke, s katerimi jim odbija vojno - odškodninske prošnje in odreka pravico do vojne odškodnine. O teh odlokih smo poročali v zadnji »Gor. Straži« in pozivljali vojne oškodovance, da vlagajo v roku 30 dni rekurze proti tem odlokom na pristojno vojno - odškodninsko komisijo. V rekurzih se mora opisati natančno, kako je škoda nastala.

Zakaj smo dali vojnimi oškodovancem ta nasvet?

Radi tega, ker se do danes ni jasno, katera škoda spada pod takozvane redne in neredne rekvizicije. Kmetško-delavska zveza je zahtevala po poslancu Besednjaku, da finančno ministru pojasni, kaj so pravzaprav redne in neredne rekvizicije z ozirom na dogovor med Avstrijo in Italijo? Tega pojasnila finančno ministru ni hotelo dati. Ravno tako ni hotel bivši finančni minister De Stefani ugoditi zahtevi K. D. Z., da bi se vse še nerešene vojno - odškodninske prošnje reševale v smislu vojno - odškodninskega zakona in da bi italijanska vlada izplačala vojnimi oškodovancem vso vojno odškodnino, ne oziraje se na dogovor med Avstrijo in Italijo. Za pravice teh vojnih oškodovancev se bomo morali še boriti. Končno bo odločevala o vprašanju, kakšna škoda spada med redne in neredne rekvizicije osrednja vojno - odškodninska komisija v Rimu. Zato je potrebno, da vlagajo vojni oškodovanci rekurze proti odklonilnim vojno - odškodninskim odlokom, ki jih dobijo od finančne intendance.

Naš nasvet pri prošnjah za 70% predujme.

Vojnimi oškodovancem, ki bodo vložili do 6. avgusta 1925. prošnjo za izplačilo 70% predujma, svetujemo iz zgoraj navedenih razlogov, da zaprosijo predujmo s pridržkom, da se ne odrečejo s tem pravici do popolne vojne odškodnine nasproti lastni državi.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

»Goriška Straža« v vsako hišo!**Kaj je novega na deželi?****Medvedjebardo.**

Dne 12. t. m. se je vršila pri nas dobro uspela šolska veselica pod vodstvom g.čne učiteljice L. Jazbarjeve. Na sporedu je bilo 11 točk, med temi 5 slovenskih. Zadnje poročilo v »G. S.« ni bilo povsem točno vsled nesporazumljenja. Učiteljstvo pa se bi moralo pobrigati ob takih prilikah, da natanko obvesti javnost potom naših slovenskih listov. To bo vsem v korist, ker na take prireditve pač prihajajo tudi slovenski starši.

Sv. Križ pri Ajdovščini.

V torek 14. t. m. je umrl kolar Fr. Bevk, v starosti 73. let. Bil je delaven in daleč na okoli znan kot veččak v svoji obrti; zvest naročnik »Goriške Straže«, katero je z veseljem čital, dokler ga niso moči zapustile; vesel značaj, z vsemi prijazen in odkritosrčen. Ker je bil iskren prijatelj petja,

so mu domači pevci izkazali poslednjo čast, ob obilni udeležbi domačega in sosednjega ljudstva pri pogrebu. Družini, ki je izgubila skrbnega očeta, izrekamo naše sožalje.

Bovec.

Šolsko vodstvo obrtno - nadaljevalne šole v Bovecu si šteje v svojo prijetno dolžnost izreči tem potom Okrajni posojilnici v Bovecu svojo najpriskrnejšo zahvalo za velikodušen dar v znesku L 150 kot nagrado najpridnejšim učencem tukajšnje šole.

Idrijske novice.

V soboto dne 11. t. m. okrog pol dne je prispel v Idrijo videški g. prefekt Ricci. Ljudje, katerim je povzročila zadnja poveljeni škoda, so bili vabljeni, da naj pridejo pred ob-

Občni zbor „Zadružne zveze“ v Gorici.

Dne 9. julija 1925 se je vršil občni zbor naše goriške Zadružne zveze v Gorici. Zastopanih je bilo 57 od 170 včlanjenih zadrug.

Po ugotovitvi običajnih formalnosti je predsednik g. Anton Vuk otvoril zborovanje z govorom, v katerem je dal duška zadoščenju, da bo moglo načelstvo občnemu zboru po tolikih prestanih težkočah poročati o lepih uspehih, ki dajo zagotovila za še boljšo bodočnost. Opozarja na bridko dejstvo, da Zvezi v najtežjih trenutkih ni manjkalo nasprotnikov, ki so ji hoteli izpodkopavati tla, a žal tudi članice niso bile vse zveste svoji Zvezi. V času, ko radi izostale izmenjave Zveza ni imela likvidiranih sredstev, so te članice iskale le svojo večjo korist in nalagale svoj denar pri tujih bankah, kar dokazuje, kako malo je še razvit duh vzajemnosti. Zveza gre preko vsega mirno in nemoteno po poti smotrenega udejstvovanja naših socialno - gospodarskih načel, kljub rovarjenju nasprotnikov. Njen vsestranski razvoj in zaupanje ljudstva nam dokazuje, da smo na pravi poti.

Iz računskega poročila g.a. ravnatelja Alojzija Bajca povzamemo kratko bolj zanimive točke: *Promet* L 70.143.295.90; *blagajna*: prejemki 17.005.969.72, izdatki 16.984.244.99; *tek. račun zadrug*: dvigi 8.353.975.72, vloge 10.033.824.45; *naložbe*: vloge 8.637.413.85, dvigi 6.725.862.18.

Bilanca: Aktiva:

Gotovina	38.422.58
Posojila zadrugam	4.128.313.72
Naložbe	2.640.719.87
Dolžniki	166.170.13
Blago	3.360.50
Tiskovine	11.529.36
Hiša	585.616.99
Premičnine	18.127.26
Obligacije	28.665.---

7.920.925.41

Pasiva:

Deleži	17.004.---
Vloge zadrug	7.454.184.---
Hranilne vloge	265.738.91
Upniki	182.255.51
Dobiček	1.742.99

7.920.925.41

Blago: Nakupila in oddala je Zveza tekom leta 1924.: 2340 q tomaževe žlindre, 400 q superfosfata, 80 q kalijeve soli, 103 q čilskega solitra, 110 q semenskega krompirja, 516 q modre galice, 105 q žvepla, 20 q sezamovih tropin, 7 q semenske pšenice in 3 q apnena dušika.

Povzel je potem besedo tajnik Doktorič, ki je poročal: Najvažnejša zadeva poslovnega leta 1924. je bila končna ureditev izmenjave a.-o. kron. Zveza je v prošlem letu izmenjala še K 855.836.---, za katere je dobila L

513.501.60. Za svoje članice je izmenjala K 5.892.824.30 in prejela L 3.535.694.55. Koncem 1923. je imela Zveza 147 članic, med letom jih je pristopilo 11, koncem leta 1924. jih je imela torej 158. Po novem letu je pristopilo do občnega zбора še 12 novih zadrug, tako da ima danes 170 članic, ki se delijo po strokah kot sledi:

- 69 posojilnic
- 17 delujočih konsumov
- 21 raznih kmetijskih in gospodarskih
- 22 stavbnih
- 30 mlekarskih
- 6 obrtnih in
- 5 raznih zadrug in društev, skupaj:

170.

Svoj izstop je prijavila Goriška ljudska posojilnica. Pričakuje se pristop še 20 novih in obnovljenih zadrug, ki jih je Zveza pomagala ustanoviti in obnavljati. Reviziji je bilo izvršenih v letu 1924. 51. načelstvo je imelo 45 sej.

V imenu nadzorstva je poročal g. župnik Jože Abram, ki je izvajal, da se je nadzorstvo hotelo natančno in vestno poučiti o zvezinem poslovanju. Posebno pažnjo je posvetilo tistim zadevam, radi katerih so zvezini nasprotniki hoteli omajati zaupanje naših članic v Zvezo, to je hiša, ki bi jo danes lahko prodali s 300.000 L dobička, in Čevljarska zadruga v Mirnu, ki se pa leto za letom boljše razvija. Načelstvo zasluži vse priznanje, da je vestno in natančno upravljalo naše zadružno premoženje. Pohvali načelstvo, da je obrnilo svojo pozornost na našo živinorejo, s tem da je začelo krepko organizirati oddajo masla naših gor. Naj skuša pospeševati še zavarovalnice za govejo živino in živinorejske zadruga. Potrebni so tečaji in predavanja, da se vzgoji naraščaj. Zveza ima v načrtu konsumno centralo; naj se skuša ta načrt čim prej izvesti. Predlaga občnemu zboru, naj odobri računski zaključek.

Inž. Rustja poroča na poziv g.a. Abramja še kratko o organizaciji oddaje masla. V zadnjem času je Zveza prevzemala mesečno masla za okrog 60—70.000 L.

Po soglasni odobritvi računov so se izvolili nadzorniki gg.: mons. Anton Berlot, župan Karol Černigoj, župnika Marinič in Joža Abram in dr. Vladimir Glaser.

Pri slučajnostih se je razvila živahna prijateljska razprava o raznih vprašanjih: o nakazovanju denarja potom zadrug in Zveze, o davkih in raznih pristojbinah ter o organizaciji konsumne centrale. Občni zbor je sklenil naprositi g.a. poslancu Besednjaku, naj zastavi svoj vpliv pri sestavljanju novih zakonov, tičočih se zadrug, da se olajšajo neznosna davčna bremena.

čino ob pol 9 uri dop. v svrhu delitve podpore v znesku 12.000 lir za prvo pomoč; ista se ni delila imenovanega dne, ampak v nedeljo dopoldan. Zakaj ljudi mučijo z vednim čakanjem? Koliko zamujenega časa po nepotrebnem? V nedeljo je sprejemal g. prefekt, dasiravno na došel uradno, razne prošnje in pritožbe. Popoldne se je odpeljal.

V nedeljo 12. 7. dopoldne ob 9. uri zjutraj se je vršil v rudniškem gledišču volilni shod, katerega se je udeležilo kakih 300 oseb. Posebnega nimamo poročati o njem, ker je vplival precej porazno glede sestave volivne liste za občinske volitve, katere se bodo vršile dne 19. julija tega leta.

V nedeljo in ponedeljek sta se vršila dva sestanka K. D. Z. Sklenilo se je, da postavi imenovana zveza samostojno listo, s katero gre v boj za pravično gospodarsko upravo naše občine. Nosilec liste je g. Karel Treven, bivši župan idrijski.

Obiskala sta nas g. poslanec dr. Besednjak in g. dr. Jos. Bitežnik. Jako smo jima hvaležni, da sta nas obiskala. Saj se vedno borimo z različnimi težkočami, katere nam lajša v kolikor le more g. poslanec s svojimi interpelacijami pri vseh mogočih oblastvih. G. poslanec je sprejel v nedeljo popoldan v uradu K. D. Z. kakih 80 rudarjev - vpokojencev, katerim je priporil izplačanje svojih penzij. Sploh je bil obložen z različnimi prošnjami in pritožbami. V ponedeljek se je podal k g. rudniškemu komisariju Ricci-ju ter se informiral o različnih zadevah, ki tlačijo nas rudarje: glede davkov (ricchezza mobile), brezposelnosti in drugih teženj. Tudi pri gozdnem oskrbništvu se je oglasil glede gozdnih delavcev kateri prosijo, da bi se tudi njim pripoznale doklade kakor jih imajo rudarji in še nekatere druge stvari. Ogladal si je na licu mesta tudi škodo, katero je povzročila povodenj in za katero se je tudi potrudil, da so dobili prvo pomoč najpotrebnejši. Na sestanku nam je orisal tudi parlament in njega delovanje. Z veseljem v srcu smo se poslovili od njega z željo, da nas zopet kuno obišče. Bog živi neumornega voditelja slovanske manjšine.

Pozdravi fantov - vojakov

Slovenski fantje letnika 1904. pri težkem poljskem topništvu v Benetkah pošiljajo pozdrave vsem v domovini in vrli »Goriški Straži«, ki nas krepi in bodri ter nam čuva materni jezik. — Rupnik Franc, Ledine nad Idrijo; Bajc Franc, Višne nad Vipavo; Saladin Štefan, Trebeč pri Kanalu.

Ravnatoka tudi fantje iz Genove:

Boltar Rafael, Plave; Srebrnič Jožef, Solkan; Komel Franc, Kronberg; Mermolja Angel, Gorica; Gorjup Ivan, Avšček; Breginc Alojzij, Trnovo pri Kobaridu; Franc Šuligoj, Avče; Stergar Alojzij, Avče; Stergar Rudolf, Sužid pri Kobaridu; Možina Franc, Ledine; Božič Anton, Vipava; Frelih Franc, Ložice; Mislej Pavel, Ložice; Bončina Ivan in Pestelj Alojzij iz Podrage; Šorli Jakob, Koritnica pri Grahovem.

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: Občina M. Jana ustanovnično 200 L; občina Miren ob 25letnici Nj. V. Viktorja E. III. 200 L; p. n. Ludovik Rutar, učit. v Soči 5 L, nabranih v veseli družbi za naše malčke; o birmi darovali pri gosp. Evg. Perigoju za Sl. sirotišče: Bazilij Korošec 2 L; Rajmund Vescovo 2 L; Franc Korošec 2 L; Alojzij Sirk 2 L; Evgen Perigoj 2 L; Angela Molar 2,30 L. Srčna hvala!

Književnost in umetnost.

Porutninarstvo.

Sestavil A. Slivnik. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. To je naslov novi knjigi, ki obsega 174 strani in stane Din 44 in v platno vezana pa Din 56. Porutninarstvo je pri nas še vedno zelo zanemariena panoga gospodarstva. Ob malem trudu bi lahko donášalo več dobička.

Toda nevednost in malobrižnost vladata v tej stroki, ki sta krivi, da je naše porutninarstvo takorekoč še v povojih. In vendar prinašajo kure razumnemu porutninarju primerno plačilo. Pisatelj nam opisuje, na kaj vse je gledati, da se ta važna gospodarska stroka povzpne do večje rentabilnosti tudi po naših krajih. Knjiga bo služila potrebam različnih rejcev porutnine. Važno pa je poglavje o kurjih boleznih, ki obsega vnanje bolezni, notranje bolezni, nezgode, nesenja in razvade. Knjiga je sestavljena po različnih virih in z veliko marljivostjo. Priporočamo jo vsem ljubiteljem in rejcem naše porutnine.

„Poletni vozni red,“

ki ga izdaja Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani je izšel. Poleg železniških prog, poštinih voženi, več novih avtomobilnih poštinih prog, ter vozni redov »Jadranske plovidbe« vsebuje tudi sledeče važne podatke: Za slučaj nesreč potrebne telefonske številke v Ljubljani, Celju, Mariboru in Zagrebu; konzulate v Ljubljani in Zagrebu; kolkovine: maksimane tarife za izvoške v Ljubljani, Mariboru, na Bledu, v Lescah in v Bohinju; ljubljanske »autotakse«; za potnike važne točke železniških obratnih predpisov; pristojbine železniških nosačev; železniške tarife za prevoz potnikov, prtljage, ekspresnega blaga in psov; cene za prevoz potnikov po cestah; odhod in prihod vlakov iz oz. v Ljubljano in navedbo novih poštinih pristojbin. Voznemu redu je priložena karta 55x42, v kateri so navedene poleg železniških postaj tudi pošte, telegrafi in telefoni v Sloveniji. Ta karta, ki stane sama 5 Din je priložena Voznemu redu zastoni. Vozni red, ki je na prodaj po vseh knjigarnah in sličnih trgovinah Slovenije, stane 10 Din.

„Geografski vestnik.“

Mlada slovenska univerza v Ljubljani, žarišče naše kulture in znanosti, živi krepko življenje. Po njenih komaj ustanovljenih institutih delajo mladi znanstveniki, da dokažejo, da smo tudi Slovenci narod, ki se lahko meri s svojimi sosednjimi narodi.

Pred štirimi leti je bilo, ko so se zbrali na geografskem oddelku ljubljanske univerze mladi akademiki, med temi dva, trije Goričani, ki so sklenili, naj se osnuje »Geografsko društvo« po vzgledu sličnih društev pri drugih narodih. Kmalu so hoteli še več; pred očmi so imeli misel, kako bi začeli izdajati lastno znanstveno glasilo. Spominjam se, kako smo zanj zbirali takorekoč po krajcarjih. In končno je le misel meso postala. Slovenska javnost ima revijo »Geografski vestnik«, ki se vsebinsko lahko kosa z marsikatero pri Italijanih, Francozih in celo pri Nemcih. 80 strani obsegajoči prvi zvezek prinaša velezanimive razprave o Sloveniji. Žal, da še ni mogla priti to pot na vrsto tudi naša ožja domovina.

To novo znanstveno stremljenje zasluži vso pažnjo in podporo vseh, ki jim je pri srcu napredek in ugled našega naroda. »Vestnik« se naroča pri upravi »Geografskega vestnika«, univerza, Ljubljana in stane letoletno (2 zvezka v obsegu 4—5 pol) 50 dinarjev. Posamezni snopiči po 30 dinarjev. Za inozemstvo po valutnih razmerah. R. B.

Kazan, volčji pes.

Spisal James Oliver Curwood. Poslovenil P. V. B. Ljudska knjižnica, 19. zvezek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izv. Din 18, trdo vezanemu v platno Din 30. Ta kanadski roman je eno največjačnejših del ameriškega slovstva in je vzbudil velikansko senzacijo. Preveden je bil takoj skoro v vse civilizirane jezike in je povsod imel nenavaden uspeh. To je živalski roman, a pusti daleč za seboj živalske pripovedke angleža Setona Thompsona ali pa Ruyard Kiplingove povesti iz indijske džungle. Kazan ni samo povest iz življenja volkov in lovcev v severnih kanadskih pustinjah, temveč

je obenem tako napet roman, da ga oni, ki ga je začel čitati, ne more odložiti, dokler ga ni prečital do konca.

UČENKO ZA MANUFAKTURNO in špecerijsko trgovino sprejme trg. Anton Beltram, Vrhpolje p. Vipava.

Dr. Rosato — Idrija

zdravnik - kirurg in zdravnik za porode, bivši asistent glavne bolnice Regina Elena v Trstu. Ordinira: od 10-11 v zobotehničnem ateljeju, — od 2-3 v svojem zasebnem stanovanju vsako sredo od 9-11 ure v Spodnji Idriji.

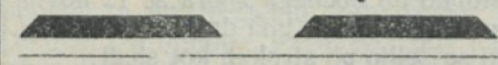

Delak in Gomišček

zaloga pohištva z lastno delavnico

Solkan pri Gorici

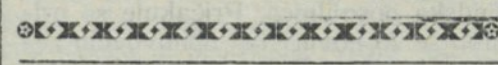
se priporočata za dobavo pohištva po najnižjih cenah. Izdelek zajamčen.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špecijalist za ustne in zobne bolezni, ordinira v GORICI na Travniku 5/II. od 9. do 12. in od 3. do 5.

SLIKARSKEGA in PLESKARSKEGA POMOČNIKA, kakor tudi 15—16 letnega učenca sprejme takoj M. Šorli, Sv. Lucija ob Soči.

Širite „Goriško Stražo“!

Valuta.

Dne 15. julija si dobil:

za 100 franc. frankov	126.57 do 127.75	Lir
za 100 belg. frankov	125.— do 127.—	Lir
za 100 švic. frankov	524.— do 530.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	79.75 do 80.50	Lir
za 1 zlato marko	6.40 do 5.55	Lir
za 100 dinarjev	47.75 do 48.10	Lir
za 1 šterling	131.50 do 131.60	Lir
za 1 dolar	27.05 do 27.20	Lir
Novci po 20 frankov	106.— do 109.—	Lir
za 100 avst. kron	0.0380 do 0.0395	Lir

Beneške obligacije.

Dne 15. julija: Srednji kurs L. 68.90, v Trstu 70.50; v Milanu 68.—, v Rimu 69.— L

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

veliki brzoparniki:

»Conte Rosso« 6. avg. 1925.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Maria« 4. avg. 1925.

»Tomaso di Savoia« 18. avg. 1925.

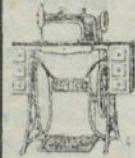
Iz Genove v Buones Aires 19 dni.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 15. avgusta 1925.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fian“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju-Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour šte. 5.

Ležišča za krogle

(cusciniti a sfere)

iz delavnic v Villar Perosa. Edino zastopstvo z zalogo za goriško ozemlje:

Pavel Volpi, GORICA, Corso Vittorio Emanuele III. št. 58
garage „FIAT“.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

r. z. z. n. z. v LJUBLJANI - Telefon šte. 9

Mestni trg šte. 6

obrestuje vloge zelo ugodno in sicer:

vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi, po 8%

vloge z eno mesečno odpovedjo, po 10%

vloge s tri mesečno odpovedjo, po 12%

vloge s šest mesečno odpovedjo, po 14%

Jamstvena glavnica znaša že nad 11 milijonov dinarjev.

Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in na poroštvo.

~ Inkaso faktur in menie ~ Trgovski krediti ~